

Kuruluş Nedenleri

Kuruluş Nedenleri

Toplam vergi tahsilatının önemli bir parçasını oluşturan ve ekonomide belirli bir ağırlığı olan işletmelere sunulacak hizmetlerin düzeyi ve kalitesinin diğer mükelleflere sunulanın üzerinde olması ve bu firmalar için özel uygulama ve işlemler geliştirilmesi gereği bütün dünyada kabul görmüş bir gerçektir. Bu yaklaşımın bir sonucu olarak ülkeler vergi idareleri içinde büyük mükellefler için ayrı bir yapı kurmak ve bu yolla idare ile büyük mükellefler arasındaki iletişimin geliştirilmesini sağlayarak söz konusu mükelleflere özel ve daha iyi hizmetler sunma eğilimindedirler.

Kuruluş yapıları ve özellikleri farklı olmakla beraber büyük mükelleflere hizmet veren vergi dairelerine sahip olan ülkeler şunlardır; Amerika, İngiltere, Avustralya, Fransa, Hollanda, Yeni Zelanda, Japonya, İspanya, Bulgaristan, Macaristan, Azerbaycan, Gürcistan, Letonya, Moldova, Tacikistan, Ukrayna, Benin, Burkina Faso, Kamerun, Kenya, Togo, Uganda, Moğolistan, Filipinler, Sri Lanka, Arjantin, Bolivya, Kolombiya, Ekvator, El Salvador, Meksika, Paraguay, Peru, Uruguay, Venezuela.

Ayrıca,

Avustralya : www.ato.gov.au/large

Amerika : www.irs.gov/businesses/index.html

İngiltere : www.hmrc.gov.uk/largecompanies

Hollanda : www.belastingdienst.nl/english/business.html

Yeni Zelanda : www.ird.govt.nz/businesses

Bolivya : www.impuestos.gov.bo

web sayfalarında gösterilen adreslerde büyük işletmelere yönelik özel bağlantılar bulunmaktadır.

Büyük mükelleflerin tek bir merkezden idare edilmesi amacıyla ayrı bir yapı oluşturmanın vergi gelirlerinin artırılması ve korunması, denetim faaliyetlerinde etkinliği sağlaması, ödenmemiş veya tahsil edilememiş vergilerin yönetimini geliştirmesi ve mükelleflere daha iyi hizmet sunarak mükellef davranışlarını pozitif olarak etkilemenin bir yolu olarak görülmesinin bir sonucu olarak Türkiye’de de bu yönde girişimler başlatılmıştır.

Bu amaçla Gelir İdaresi Başkanlığı’nın yeniden yapılandırılması kapsamında ele alınan Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı 05/08/2006 tarih ve 2006/10788 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile İstanbul’da kurulmuştur.

Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı;

- Toplam vergi tahsilatının büyük bir yüzdesini oluşturan, nispeten az sayıdaki mükellef üzerine yoğunlaşarak bu mükellefleri tek merkezden idare etmek, izlemek ve bu yolla denetim faaliyetlerinde etkinliği arttırmak,
- Büyük mükelleflerin idare ile bağlantı kurmasını beklemeden onlara ulaşmak, ihtiyaçlarını belirlemek ve ortaya çıkabilecek sorunları belirleyerek önceden önlem almak,
- Her bir mükellefi yakından izleyerek mükellefleri kanunlar, kurallar ve kanunların yorumlanması konularında bilgilendirerek gönüllü uyumlarının artırılması yönünde çalışmalar yapmak ve uyum göstermeyen mükellefleri zamanında tespit ederek gerekli önlemleri hemen almak,
- Tek merkezden yönetimin sonucu olarak idaredeki zayıflıkları, mükelleflerin karşılaştıkları güçlükleri belirlemek ve temel vergi idaresi fonksiyonlarını mükellefin yükümlülüklerini daha kolay yerine getirebileceği şekilde geliştirmek,
- Mükelleflerin vergi ile ilgili olarak bütün işlemlerinde veya problemlerinde tek bir nokta ile temasa geçebileceği tam hizmet birimi oluşturmak,
- Büyük mükelleflerin farklı vergi türleri için farklı beyanname verme ve ödeme süreçlerine sahip olması yönetimi karmaşıklaştırmakta ve mükelleflerin uyum maliyetlerini arttırmaktadır. Bu nedenle mükellefe ulaşmaya odaklanma ile basit ve uygun beyanname verme ve ödeme sistemleri oluşturularak mükelleflerin bu konulardaki uyum maliyetlerini azaltmak,

- Sektörleri ve yapıları itibariyle birbirlerinden ayrı olan mükelleflerin farklı ihtiyaçlarına ve gelir risklerine göre farklı hizmetler sunarak gönüllü uyumlarını arttırmak için farklı uyum stratejileri geliştirmek ve izlemek,
- Vadesi geçmiş toplam borç stokunun büyük bir yüzdesini oluşturan büyük mükellefler için basit ve uygun beyanname verme ve ödeme süreçleri oluşturarak vergi yükümlülüklerine bağlı kalmalarını ve vergi borçlarını vadesinde ödemelerini sağlamak. Bu şekildeki borçları zamanında tahsil ederek toplam borç stoku içindeki artışlarını önlemek için gerekli tedbirleri almak,
- Türkiye’de gelir içindeki en büyük pay sadece kendi vergisini ödeyen değil aynı zamanda stopaj sistemi aracılığıyla diğer mükelleflerin de vergisini ödeyen nispeten az sayıdaki mükelleflerden oluşmaktadır. Bu nedenle nispeten az sayıdaki bu mükellef grubunun kontrolü ile vergilerin ana kaynakları üzerinde daha sıkı bir kontrol sağlayarak gelir tahsilatlarında önemli bir artış yaratmak,
- Yerli veya yabancı sermayenin teşvik edilmesi amacıyla, çoğunlukla büyük yatırımcılarla ilişkilerde ortaya çıkan vergi kanunlarının karmaşık alanlarını ve uygulamalarını basitleştirerek ve kendilerine özel ve kaliteli hizmet sunulacağıının, iyi eğitilmiş, hizmete yönelmiş vergi çalışanları ile karşılanacaklarının garantisini verilerek gelişmiş bir yatırım ortamı sağlamak,

amaçları ile kurulmuştur.

Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı mükellefleri ciro, ödenilen vergi, aktif büyüklük ve çalışan sayısı gibi çeşitli kriterlere göre belirlenmiştir. Ayrıca bankacılık ve sigortacılık sektöründe faaliyet gösteren tüm kuruluşlar herhangi bir kritere tabi tutulmaksızın bu kapsama alınmıştır. Bu şekilde toplam vergi gelirlerinin yaklaşık %25’ini oluşturan ve İstanbul’da bulunan 800 şirket belirlenerek durum yazılı olarak kendilerine bildirilmiştir.

Başkanlığımıza bağlı 804 mükellefin sektörel dağılımı aşağıdaki gibidir;

SEKTÖR	MÜKELLEFLER SAYISI
AKARYAKIT	29
BANKACILIK SİGORTACILIK	113
BİLGİSAYAR ELEKTRİK ELEKTRONİK BEYAZ EŞYA	49
CAM KİMYA TEMİZLİK VE KOZMETİK ÜRÜNLERİ	51
DEMİR-ÇELİK METAL VE MAKİNA İMALAT	79
ELEKTRİK ÜRETİMİ VE ELEKTRİK MALZEMELERİ	22
GAZETE TV REKLAMCILIK VE KAĞIT MATBAA	38
GIDA	57
HOLDİNG	33
İÇKİ TÜTÜN SEKTÖRÜ	11
İNŞAAT VE YAPI MALZEMELERİ	57
KUYUMCULUK MADENCİLİK	7
MOBİLYA (AĞAÇ SEK. DAHİL)	7
OTOMOTİV-LASTİK VE YAN SANAYİ	43
PERAKENDE PAZARLAMA SEKTÖRÜ	18
SAĞLIK	51
TAŞIMACILIK	49
TEKSTİL	48
TELEKOMÜNİKASYON	16
TURİZM HİZMET	26

Dil Türkçe